

STRAŠIDELNÁ TETIČKA

Domnívám se, že filmová povídka Strašidelná tetička může být podkladem úspěšné situační veselohry. Nápad není nový (Molière, Zdravý nemocný, Kopecký, Pekař Rohlík), ale lze jej interpretovati novodobým způsobem a je druhu, který nezklame. Věřím (bude-li psán a realizován s taktem), že dosáhne zamýšleného účinku. Bylo by snad dobře připomenout autorovi, že se pohybuje na hranici smíchu a věcí, které mohou zazníti trapně. Ve filmové povídce je zatím jen jedna (ovšem velmi bohatá) situace. Zdá se mi, že je třeba děj rozvlknit ještě jinými (stejně zaměřenými) motivy. Postavy (jak se domnívám poznávati) jsou si po mnohých stránkách (hlavně negativních) navzájem podobny a mají málo příležitosti k akcím. Připravená (či lépe daná) situace jimi zmítá a dovede je spíše k trestu, než k řešení. Dále se mi zdá, že některé fáze dějové nejsou dost zdůvodněny. I v grotesce jde o jakousi míru pravděpodobnosti. Naproti tomu se lze uchlácholiti, že vtip, kterým film může v pravém slova smyslu hýřit, překlene leccjakou nesrovnalost a povýší text do oblasti Strašidla na prodej. Herecky je věc zřejmě snadná a vděčná. Chtěl bych se zmínit, že skýtá velké možnosti i hudebníkovi.

Za zásadní chyby považuji: Děj zůstává (mimo cestu z nádraží) v jediném prostředí a zbavuje film možnosti ukázat kousek světa.

Zvolené prostředí (zámeček) je právě prostředí tisíckrát a bez užitku promrskané. Nemůže prostě přesvědčit a lidé neuvěří, že někde v Čechách žije skutečně na podobném zámku a v podobné situaci teta toho druhu.

Osoby jsou bez společenského pozadí. Autor nám ukládá věřit, že jsou právě tací, ale nedává jim příležitost, aby se projeвили skutky. Všechno se odehraje v oblasti hádek a zmatené konverzace.

Karaktery jsou překresleny hromaděním znaků jednoho druhu a podobají se navzájem jak vejce vejci. Chtivost peněz, sobecká láska k dětem, bez jediného srdečného vztahu k domněle mrtvé tetě, nízkosti (vyzvídají na služebných, chtějí je podplatit), strašpytelství.

Zápletka (živý se vydává za mrtvého, aby zkoušel své příbuzné) je stará (Kopecký, Pekař Rohlík), ale přece dost dobrá, aby se stala středem hry. Situaci, byť i groteskní, je však nutno nějak motivovat. Především proč tedy rozpoutala tetička takovou vřavu? A proč si přiřkla takovou šaškovskou úlohu? Je to snad humoristka? Ze hry vyplývá, že ne. Je tedy snad naivní bytost, která se touto fraškovitou cestou chce dobrat pravdy o svých příbuzných? Ze hry vyplývá, že se po celý život o ně nestarala a že o nich měla asi špatné mínění. Může se to mínění změnit, kdyby snad ze strachu před záhrobním zjevením si vedli statečně? Či snad tetičku napadlo, že o sobě uslyší nějaká srdečná slova? Žije (mimo ochotnické scény) někde mezi námi podivín tak podivínský, že by mohl předpokládat, že lidé v houfu sednou na vějičku jakémusi záhrobnímu strašení, aniž by projevili snahu přijít věci na kloub?

Je to snad snadné přesvědčit advokáta, třebaš by byl potrh-lý, že je mrtev?

Může člověk, který spal na rameni člověka, věřit, že opíral hlavu o ducha? [.....]

Ve velkém mlýně staré hypochondrické tety chce prášek vystrašit svého kamaráda. Narazí na mlynářku, která z toho dostane šok. Ulehne a chystá se na smrt. Rozesílá telegramy, telegram dostane Slávčina matka. Je to paní, která miluje nesmírně svou dceru a na nikoho jiného se neohlíží. Když se dovídá o tetině blížícím se konci, chce věc zatajit před ostatními příbuznými (především před matkou Jindřichovou), cítí v nich totiž uchazeče o dědictví. Slávka má svou maminku ráda, ale její chtivost peněz je jí protivná. Rozhodne se, že věc o tetině nemoci sama oznámí Jindřichovi. Nechce, aby byl zkrácen a aby ji snad podezřívál. Kluci, kteří se strašili, mají teď dobrou snahu věc napravit. Rozhodnou se, že strašidlo, které paní mlynářku divdiv neusmrtilo, jí teď oznámí, že bude žít ještě padesát roků.

Slávka navštíví Jindřichovu matku, rezolutní paní, která je

trochu uštěpačná. Slávka je špatně přijata. Jindřichova matka ji osočuje a domnívá se, že se přišla jen chlubit jistým dědictvím. Do hádky se vkládá Jindřich. On i Slávka se vyjadřují tak, že člověk snadno uhádne jejich sympatii. Nicméně jejich dvojznačná řeč — jako úplná roztržka. Slávka odejde s pláčem. Jindřich brání matce, aby jela k umírající tetě a paní si to nedá vzít. Chce uplatňovat svůj nárok stůj co stůj. Jindřich se rozhodne, že za svou nevlastní matkou pojedje (aby o tom nikdo nevěděl) a že bude bděti, aby se nekompromitovala.

Do výjevů vypsaných již ve filmové povídce je vložena scéna, ve které se kluci pokoušejí napravit svou chybu. Rozumí se, že shromážděné příbuzné znovu postraší. Kdekdo začíná věřit, že ve mlýně opravdu straší.

Jindřich jede blátivou cestou na motocyklu. Je náramně zmazán (kukla, brýle atd.). Chce vniknout nepozorovaně do domu. Šplhá vzhůru. Jeho tvář se objevuje za oknem. Všichni, kdo ho spatřili, se domnívají, že jde o nové strašidlo.

Děj se vyvíjí tak, jak je popsán ve filmové povídce. Zatím Jindřich vystraší obě strašidla. Vnikne do věci. Setká se se Slávkou. Po prudkém a nepřátelském výstupu si milenci padnou do náruče. Teď jde o to vyléčit maminky. Oba milenci byli svědky chamtivých výjevů. Je jim z toho na nic. Jdou zpravit tetu o tom, jak se věci mají. Líbajícím se mají dost příležitosti, aby se umoučnili. První vejde k tetě Slávka. Teta se domnívá, že vidí opět ducha. Po nedorozumění libovolně protahovaném se objeví Jindřich a věc se nakonec vyjasní.

Když přijde teta k rozumu, nahlíží, že je Jindřich sympatický člověk, s jeho matkou se však nemůže smířit. Milenci ji přesvědčují, že pokud jde o ctnosti i nectnosti, se vyrovná svým sestrám, a mají tetu k tomu, aby se přesvědčila zkouškou. Teta na hru přistoupí. Milenci oznamují, že teta zemřela.

Dále jako ve filmové povídce.